

Če ruska ofenziva ne bo v prvih dneh uspela, potem zna doseči ravno narobe, kakor od nje pričakujejo. Njen uspeh pa bi nedvomno strnil armado in ji vlil izgubljenega duha.

Izjava S. L. S. na Kranjskem.

Stranka stopi v novo dobo ustavnega življenja v polni zavesti svoje odgovornosti napram ljudstvu in državi.

Temeljem ogromnih žrtev, ki jih je prinesel hrvatsko-slovenski narod v tej vojski za obrambo države in domovine, izreka stranka trdno pričakovanje, da se skoraj uresničijo težnje hrvatsko-slovenskega naroda po celotnem združenju v okviru habsburške monarhije.

Ker so v tem temeljnem teženju vse hrvatsko-slovenske stranke edine, jih pozivlje S. L. S. na edinstveno delovanje v vseh zakonodajnih zastopih.

Velikanske vojne žrtve celokupnega hrvatsko-slovenskega ljudstva zahtevajo najodličnejše tem žrtvam primerno razširjenje ljudskih pravic na vseh poljih javnega življenja, v smislu zdrave in svobodne ljudske samouprave, izključivši iz hrvatsko-slovenskih pokrajin drugorodno uradništvo, ki čustvovanja in teženj naroda razumeti ne more in čestokrat niti ljudskega jezika ne zna.

Stranka postavlja vse svoje moči v službo mednarodnega gibanja za dosego častnega in trajnega svetovnega miru, v radostni zavesti, da to gibanje odgovarja docela blagim intencijam našega ljubljene cesarja Karla I.

Ta izjava ožjega sveta Slov. ljudske stranke na Kranjskem popolnoma odgovarja stališču, ki so je zavzemali slovenski časopisi. Tako že davno misli in zahteva vsak zaveden pristaš Vseslovenske ljudske stranke. Zato se nam čudno zdi, da po več letih ni bil več sklican osrednji izvršilni odbor Vseslovenske ljudske stranke. To so slovenski politiki med vojsko ves čas pričakovali. Saj bi taka lepa izjava dobila vse drug, mogočen in resen pomen, kakor pa če jo sklene le en del V. L. S.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke k otvoritvi državnega zbora.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke na Kranjskem je imel v četrtek dne 24. t. m. zvečer sejo, da se z ozirom na skorajšnjo otvoritev državnega zbora posvetuje o položaju ter sklepa o stališču stranke.

Seji je v odsotnosti predsednika predsedoval njegov namestnik podžupan dr. Karel Triller.

O položaju je poročal poslanec dr. Vladimir Ravnihar.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke pozdravlja otvoritev parlamenta kot prvi korak k vzpostavitvi ustavnih razmer v državi.

Prepričan je, da bo državni zbor odločen tolmač vroče želje vseh avstrijskih narodov po skorajšnjem častnem miru, ki naj prinese tudi naši državi kot najdragocenejšo pridobitev neizmernih krvavih žrtev uresničenje demokratičnih idealov, odprave nadvlade enega naroda nad drugim ter vstvari podlago novega kulturnega, socialnega in gospodarskega razmaha.

Tudi Jugoslovani pričakujemo od svojih zastopnikov, da bodo v državnem zboru iskreni in možati glasniki teh teženj. Zavedajoč se velikega zgodovinskega trenutka, od katerega pravega umevanja je odvisna vsa naša bodočnost in v spoznanju, da je rešitev jugoslovanskega vprašanja eden najvažnejših in najnujnejših problemov države in svetovne vojne, morajo naši poslanci z največjo odločnostjo zahtevati v okviru monarhije združitve in osamosvojitve vsega našega naroda. Tej največji nalogi se morajo sedaj ukloniti vsi drugi oziri.

Kot prvi predpogoj za uspešno delovanje parlamentarnih zastopnikov smatramo jednotno organizacijo vseh jugoslovanskih poslancev, ki naj bo že na zunaj izraz narodnega stremljenja po ujedinenju.

Izvrševalni odbor odobruje poročilo poslanca dr. Ravniharja, da se snuje jednotna organizacija jugoslovanskih poslancev ter izraža tudi iskreno željo, da se ustvarijo med jugoslovansko delegacijo in parlamentarnimi zastopniki ostalih slovenskih narodov čim najožji politični stiki.

Glede odnošajev med jugoslovanskimi poslanci in sedanjo vlado se pridružujemo mnenju, da je program vlade v nasprotstvu z našimi in državnimi interesi.

V Ljubljani, dne 24. maja 1917.

Politični pregled.

Tudi Kmetijska družba!

Rajni idealni poslanec Fran Povše se je pečal z mislijo, kranjsko Kmetijsko družbo razširiti v vseslovensko Kmetijsko družbo. Sedaj so prišli časi, ko bi se mu to bilo lahko posrečilo. Toda na Kranjskem vseslovenstvo sedaj beži na vse strani. Govoré o združenju, v resnici pa razdružujejo. Kranjska Kmetijska družba je bila vedno izborna vodena gospodarska organizacija in je smela drugim kmetijskim družbam veljati za vzor. Sedaj pa so na Kranjskem tudi v to organizacijo zanesli kal razdora po načelu: Ali bomo povsod sami vladali ali pa razdor.

Dež. posl. kranjski vlč. g. dekan Lavrenčič je namreč na zadnjem občnem zboru Kmetijske družbe pozdravil v imenu novo ustanovljene „Centralne zveze“, govoreč o vojnih nalogah kmetijstva. Novo ustanovljena „Centralna zveza“ hoče roko v roki s c. kr. Kmetijsko družbo delovati za kmetovalstvo. Dr. Lampe se je zahvalil „Centralni zvezi“, ki zastopa združništvo.

Vlč. g. župnik Bajc iz Št. Janža je zahteval, da ostani družba izven politike, z ozirom na pozdrav nove „Centrale“ iz ust g. Lavrenčiča pa odločno protestira, da se je občni zbor „Centrale“ vršil v tem poslopu, da se je pozdravil zastopnik te centrale od strani predsedujočega podpredsednika in da se je „Kmetovalca“ proglasil za glasilo nove „Centrale“. Razdor med Zadržno zvezo in „Centralo“ ne spada sem, ker je političen. Pri ustanovitvi „Centrale“ ni bilo gospodarskega vzroka rušiti edine močne vezi za Slovence petih kronovin. Bile so merodajne le osebnosti. Vsled tega moram protestirati, da bi se Kmetijska družba izrabljala za samo osebne namene. Prišle bodo z isto pravico babice in proglasile „Kmetovalca“ za svoje glasilo. Z isto pravico smejo socialni demokratje v Zagorju proglasiti „Kmetovalca“ za svoje glasilo. Družba naj takih osebnih pojavov, ki tvorijo razdor v organizaciji, ne pušča v svoje območje. Kajpak sta proti tem izvajanjem govorila dr. Lampe in Lavrenčič.

Veliki časi so našli majhne ljudi. Kako se s takim postopanjem slabi moč in ugled Slovencev, ki sta sedaj krvavo potrebna! Zgodovina in narod bosta o tem sodila in napravila sodbo in obsodbo. Ločitve ne, zdaj združenja so časi!

Dnevne vesti.

Junaške smrti je umrl ob zadnjih bojih ob Soči grof Jožef Sylva-Tarouca, najstarejši sin novoimenovanega podpredsednika gosposke zbornice.

Odlikovanje. C. kr. deželna vlada je priznala koralistu stolne cerkve gosp. Leopoldu Velbiču častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

Sv. birna v Celovcu. Na Binkošti je bilo v stolni cerkvi sv. Petra in Pavla v Celovcu birmanih 373 dečkov in 459 deklic, v pondeljek 221 dečkov in 420 deklic, vsega skupaj 1473 birmancev.

Samomor. V Sojnici pri Žrelcu se je 25. maja obesil kočar Blaž Miklavc, star 67 let. Sedem let je že bolehal.

Srčna kap je zadela dne 28. majnika opoldne pri južini dvornega svetnika Viktorja pl. Heydenberga v nekem celovškem hotelu.

Vincenc grof Thurn-Valsassina, član gosposke zbornice, veleposestnik, je pri Avstrijski industrijski in trgovski banki na Dunaju na šesto vojno posojilo podpisal en milijon kron.

Avstrijski državni dolg. Dne 31. dec. 1916 je znašal državni dolg avstrijski 44.226.919.545 K.

Poštni nakazilni promet. Za poštna nakazila v Švico in Luksenburg se je z dne 26. majnika določilo, da se 100 frankov zaračuna z 215 K.

Smrtna kosa. V Mariboru je dne 25. majnika umrl gospod poštni kontrolor Lojze Bahovec. Bil je izredno blaga duša in v obče spoštovan mož, čislal vsled svojega izkrenega narodnega čustvovanja in delovanja zlasti pri narodnih društvih v Mariboru. Bil je velik prijatelj in dobrotnik dijakov. N. p. v. m!

Konfiniranja in interniranja. Pred nedavnim je cesar ukazal, naj se natančno preiščejo vsi slučajni konfiniranja in interniranja in se izpusté vsi tisti, proti katerim ni opravičenega suma. (Interniran je, kogar držijo zaprtega, četudi ni obtožen, konfiniran pa, kdor je sicer prost, pa se sme samo v določenih mejah kakega kraja gibati.) Konfiniranja in interniranja so protipostavna. Zakon z dne 27. okt. 1862 drž. zak. št. 87, ki ga je šteti k državnim osnovnim zakonom, pozna interniranje in konfiniranje, a ju v § 5 izrecno prepoveduje. V svojem § 6. določuje celó, da se vsako omejevanje osebne svobode, odrejeno v izvrševanju urada ali službe v protislovju z omenjenimi določbami, ima v slučaju zlobnega namena kaznovati

kot zločin zlorabe uradne oblasti (§ 101 k. z.) sicer pa kot prestopok z zaporom do 3 mesecev.

Darovni dnevi na Koroškem. Vojnopomožni urad c. kr. notranjega ministrstva je kot centralni urad za darovne dni poslal deželni vladi v Celovcu podrobne račune o darovnih dneh na Koroškem. Po tem poročilu je bilo po tej akciji na Koroškem nabranih 66.186 K 20 v. Od te svote se po odbitju stroškov in članarine za c. kr. avstr. sklad za vojaške vdove in sirote 56.286 K 1 v razdeli in sicer 50% c. kr. avstr. skladu za vojaške vdove in sirote in po 25% invalidnemu skladu vojnoscrbnega urada in avstrijskemu društvu za boj proti tuberkulozi. Po tem je bilo odkazanih koroškemu deželnemu društvu c. kr. avstr. sklada za vojaške vdove in sirote v Celovcu 28.143 K 1 v, invalidnemu skladu vojnoscrbnega urada za obdarovanje koroških invalidov 14.071 K 50 v ter avstr. društvu za boj proti tuberkulozi 14.071 K 50 v za uporabo na Koroškem pri V. vojnem posojilu.

Oddaja moke in kruha. Zadnji čas se je večkrat slišalo, da moke in kruha ne bodo več oddajali. Kakor se od c. kr. deželne vlade poroča, so te vesti popolnoma izmišljene. Pač pa bodo najbrž vsled pičlosti zalog moke znižali količino moke, ki na dan gre osebi, vendar pa je oskrba z moko v tej količini z zalogami v deželi zasedaj zagotovljena; tudi se je potrebno ukrenilo, da se zagotovijo za ves čas do nove žetve potrebne množine moke.

Pokrče. Pri pd. Ovčanu je 11./4. umrl prežitkar Valentin Male, priden in krščanski mož, ki je bil vedno naročnik „Mira“ in ud „Družbe sv. Mohorja“. N. v. m. p!

Županstvo Bovec, sedaj v Radovljici, pozivlja vse begunce istega, da mu čim preje sporoče kolikor mogoče natančno brez vsakega pretiravanja naslednje: a) ime, priimek in domače ime begunca; b) kraj in hišno št. svojega bivališča ob mirnem času; c) število družinskih članov brez poslov; d) število: 1. hlapcev, 2. dekel, 3. poslopij, 4. gospodarskih poslopij za živino, 5. za pridelke, 6. število volov, 7. krav, 8. junic, 9. konj, 10. prašičev, 11. ovac, 12. koz, 13. kuretine, 14. težkih voz, 15. lahkih voz, 16. samokolnic, 17. strojev, 18. oral, 19. ročnega orodja.

Županstvo Bovec, sedaj v Radovljici, 20. maja 1917. Leopold Jonko, župan.

Beguncem, invalidom, revnim slojem, kakor tudi šolski mladini se nudi posebna prilika z nabiranjem in sušenjem sedaj zelo potrebnih zdravilnih zelišč, priti do postranskega dobrega zasluzka. Natančna pojasnila daje tvrčka R. Luckmann, prej Jos. Leuz nasl. v Ljubljani, Ahacljeva cesta št. 10, v bližini sv. Petra cerkve.

Koroški gospodar.

Posušeno listje od robidnic kot enakovredno nadomestilo za čaj, oziroma tudi za kavo.

Čaja, kave in čokolade ni več dobiti, oziroma kvečjemu po taki ceni, ki jo malokdo zmore. Sedanja nadomestila za kavo pa niso le tudi silno draga, ampak največkrat ničvredna in so sleparski izdelki.

Kava in čaj nista nikaki živili, ampak le poživili, ki ne prehranjeta telesa, temveč ga v gotovih slučajih le poživljata, oziroma naredita živila lažje užitna. O potrebi kave in čaja se da prepričati. Naj pa bo tako ali tako, dandanes smo vajeni na kavo ali čaj in zato ta poživila le težko pogrešamo.

So ljudje, ki nikakor ne preneso ne sirovega in ne kuhanega mleka, če ni primešane kave ali čaja s sladkorjem, in kdor je vajen tega dobrega živila, ta bo seveda težko pogrešal kavo in čaj.

Za čaj imamo prav ceno in dobro nadomestilo, ki ga lahko vsakdo pripravi. Tako nadomestilo za čaj je listje od navadnih robidnic, ki rastejo povsod po naših gozdih.

Kdor je vajen mleka s kavo, more pričeti nadomeščati kavo s čajem iz listja robidnic. Tudi sam čajni odceek iz takega listja s primešanim rumom, slivovko li vinom in seveda s sladkorjem ali saharinom oslađen, dá izboren pitni čaj.

Posušeno listje od robidnic, z vrelo vodo polito, dá izboren čaj. Temu čaju pripisujejo tudi zdravilno moč pri prehlajenju, pri kašlju, pri nahodu in je neki prav dobro sredstvo proti napadu po naduhi.

Naši ljudje naj si zapomnijo, da se čaj sploh ne kuha kakor kava, ampak čajno listje se dene v krop, v katerem se daljši ali krajši čas izlužuje in potem odlije in odcedi. Množina čajnega listja in čas izluževanja se seveda ravna po okusu vsakega posameznika.

misarja. To bi bilo tudi edino prav in potrebno. Saj je iz te interpelacije razvidno, da pri takem gospodarstvu ni misliti na sanacijo slabih financ celovškega mesta. Kajpada deželi ne more biti vseeno, kako celovška mestna občina gospodari, ker jamči za 18milijonsko posojilo celovškega mesta. Se vlada zaveda svoje dolžnosti? Jo bo storila?

Raznoterosti.

O procesu dr. Adlerja. Češki katoliški list „Čeh“ piše o dr. Adlerjevem procesu med drugim: „Od začetka sedanje svetovne vojske se v Avstriji ni govorilo na podoben način, kakor je govoril obtoženec. Česar se niti poslanci, niti politiki, niti časnikarji skozi cela tri leta niso upali, ker niso smeli, to je bilo dovoljeno v neomejeni meri obtoženemu političnemu zločincu. In to je v cellem Adlerjevem procesu najbolj senzacionalno. V času, ko visokospoštovane in neomadeževane osebe ne smejo izreči še tako zmerne in upravičene kritike, so morali narodi monarhije čakati na ta proces, da iz ust obtoženca slišijo prvo pravo obsodbo notranjepolitičnih razmer v Avstriji. Že med vojsko smo imeli velike politične procese, ali pri vseh teh se je javnosti sporočila samo sodba, o zagovorih obtožencev in govorih zagovornikov javnost ni izrekla niti besedice, pri Adlerjevem procesu se je obtožencu dovolilo govoriti skoro brez vsake omejitve, in njegovih izjavanj niso samo smeli prinesiti časopisi, marveč so jih z uradnimi korespondencami razširili po vsem svetu. In to kljub temu, da je med krivdo n. pr. Kramarja ali Choca, Markova, Kuryloviča ali Grafenauerja in krivdo dr. Adlerja velikanska razlika.“

Božja pot na gori Sv. Uršule. Odkar sta porušeni slavni romarski cerkvi na Sv. Višarjah in na Sv. Gori in je tudi pot do drugih romarskih krajev ali zaprta ali ovirana, dobiva vedno večjo veljavo staroznana božja pot na gori Svete Uršule ob štajersko-koroški meji. Da se ustreže romarjem, bo letos do rožnenske nedelje poleg ob dosedaj navadnih dneh tudi vsak pondeljek ob 8. uri na gori sv. maša in morejo romarji prejeti tudi sv. zakramente. Raz 1696 m visoke gore se nudi romarjem tudi krasen razgled po širni naši slovenski domovini.

Kašelj nastane vsled prehlajenja slinaste kože žrela. Mrzle slinaste kože so za vedno v zraku se nahajajoče bolezenske kali posebno sprejemljive in tako nastane kašelj, marsikdaj pa tudi hujša bolezen. Ako se pa hitro potrudimo, prehlajeno žrelo zopet toplo držati, zamoremo to zlo odpraviti. Kot izborno sredstvo priporočamo v ta namen Fellerjev antiseptični rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa-fluid“. Ako se ž njim žrelo in vrat opetovano izmije, oživlja se krvno cirkulacijo v slinastih kožicah in se ustvari s tem žrelu zopet potrebno toploto. Vsled antiseptičnega učinka „Elsa-fluida“ se uniči obenem bolezenske kali. Pri bolečinah vratu se priporoča tudi zunanje z „Elsa-fluidom“ masirati. Predvojnne cene: 12 steklenic tega priznanega domačega sredstva stane povsod franco samo 7 K 32 h edino pristno od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvatsko). Zamore se obenem naročiti tudi Fellerjeve mlo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, 6 škatljic franco 5 K 57 h. Te kroglice so hitrega in sigurnega učinka. Mnogo pristašev si je tudi sredstvo zoper kurja očesa v kratkem času pridobilo. To je namreč Fellerjev turistovski obliž v kartonih po 1 in 2 kroni. (vb)

Za kratek čas.

Največji praznik. Župnik: „Jure, kateri praznik je največji v letu?“ — Juri: „Žegnanje.“ — Župnik: „Kako moreš kaj takega trditi. To vedo vendar že mali otroci. No, Jožek, povej mu!“ — Jožek: „Največji praznik je, kadar koljemo!“

Je res. Potepuh vidi na trgu napis: „Berati in po hišah prodajati (havzirati) je prepovedano.“ — „Sedaj mi ne kaže družega, kakor krasti!“

Na fronti. Narednik: „Cvičkovič, vaš nos je tako zagorelo-rdeč, da na tisoč korakov sovražnik lahko opazi, kje da ležimo v vojni črti! Tak nos se mora prej sivkasto (feldgrau) pomazati!“

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmar Mihálek**.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Staro volnino

pleteno in kvačkano, kakor staro obleko, perilo, stari gumij, vse vrste cunj, suknene odpadke in stare vreče kupuje po vsem Koroškem po najvišjih cenah trgovina s starinami in pridelki „Zum Lindwurm“ v Celovcu 12, Paulitschgasse 9, poleg „Hranilnega in posojilnega društva“. Krščanska tvrdka. Tudi zbirate najbolje plačujem.

Izvrsten ocellijanski organist in cerkvenik želi zaradi slabega stanovanja službo spremeniti. Naslov pove upravništvo lista „Mir“ št. 20 v Celovcu.

Uradnikom

aktivnim vseh kategorij,

profesorjem in učiteljem,

katerih neobremenjena služnina znaša najmanj K 2300— na leto, dalje

penzionistom, ki imajo vsaj K 1400— pokojnine, dovoljuje posojila

na podlagi življenjskega zavarovanja, proti zaznambi na služnino, oziroma pokojnino na prvem mestu in proti primernemu poroštvu pod najugodnejšimi pogoji na 5 do 25 letno amortizacijsko dobo

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Sprejmejo se tudi potniki za življenjsko zavarovanje s stalno plačo in provizijo.

**Podrobna pojasnila daje brezplačno
Generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.**

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Izbrani spisi dr. Jožefa Vošnjaka

I. zvezek:

Troje angelskih češčenj.

Povest.

Cena: Mehko vez. 80 h, za družnike 60 h, po pošti franko 10 h več.

Cement

prodaja na drobno in debelo **Zadruga, Račje** (Kranichsfeld), Štajersko. Takojšnjim naročitvam se bo še lahko ustreglo.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je izšla knjiga:

Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček.

Sestavila dr. J. Sket, c. kr. vlad. sv., in št. Podboj, c. kr. prof.

Cena v prt vezani knjigi je K 2·40, po pošti K 2·50.

Dobi se v vseh knjigarnah.

Kdor še ni poskusil

nepre- **Gorenjske kose** naj piše kosljive takoj po njo, ker je najboljša in najbolj priljubljena vsakemu kmetovalcu. Izdelana je iz samo fine srebrno-jeplene kovine, tako, da je lahka kot perlo. Kosi tudi lahko ž njo vsaka ženska ali otrok.

Dobi se edino le v

Prvi gorenjski razpošiljalni

**Ivan Savnik, Kranj
Gorenjsko.**

Dolgost in cene **Gorenjske kose** so:

cm	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95
pesti	5	5½	6	6½	7	7½	8	8½	9	9½
K	3·50	3·70	3·90	4·10	4·30	4·50	4·70	4·90	5·20	5·50

Dobe se tudi dobri **brusni kamni**, komad 1 K, boljši K 1·50.

➡ Zahtevajte cenik z več tisoč slikami zastoj! ➡

Podpisujte

šesto vojno posojilo

pri

Podružnici Ljubljanske kreditne banke

v Celovcu, Kolodvorska ulica 27

kot oficijelnem subskripcijskem mestu.

5½% amortizacijsko državno posojilo po K 92— za K 100— nominala.

5½% 1. maja 1927 vračljive državne zakladnice po K 93·50 za K 100— nominala.

Sloveč nemški botanik in drogist dr. Kuntze, ki se je zlasti s porabo robidnic pečal, piše o tem predmetu tole: „Posušeno mlado listje od robidnic ima isti okus kakor čist, dober kitajski čaj in celo boljšega kakor čaj, ki se v Evropi prodaja. Ker sem pil v Vzhodni Aziji mnogo dobrega čaja in sem žvečil sveže listje čajnega grma, se moja sodba pač more upoštevati. V Berlinu sem si pred leti privoščil šalo, ki je pa pravzaprav bila resna poskušnja. Povabil sem na čaj učene prijatelje in jim obljubil, da jih pogostim z najboljšim čajem dveh raznih vrst. Dal sem jim čaj robidnega listja, potem pa pravi čaj ter jih prosil, naj izrečejo svojo sodbo. Soglasno so dali prednost robidnemu čaju. Seveda sem jim zadevo končno pojasnil.“

Pri napravi čajnega listja od robidnic je pa vzeti samo mlado listje, ker le tako da v resnici okusen čaj. Tako mlado listje od robidnic za čaj je nabirati prav zgodaj spomladi, kmalu ko rastlina ozeleni, torej meseca aprila in maja ter je listje sušiti na suhem papirju ali v rešetih, in sicer le v senci. Na solncu se listje nikakor ne sme sušiti. Če se vzame prestaro listje, se od njega dobi zagaten in grenek čaj, kajti kolikor trše postaja listje, toliko več zagatne čreslovine se stvori v njem.

Posušeno listje robidnic je potem hraniti skupaj stlačeno v zaprti posodi, najbolje v pločevinasti, kjer se vsled pristopnih gliv naprej godi (fermentira) in tako postaja zlahknejše, razvijajo se dišeče snovi in postaja laže izlučljivo. Paziti je seveda, da posušeno listje v posodi ne prične plesniti.

Gustav Pirč.

Uporaba mladega ločja.

Vsled pomanjkanja krme je želeli, da se kolikormogoče kot živinska krma uporabijo tudi take krmilne snovi, ki se dodanes iz kateregakoli vzroka niso porabljale ali vsaj malo.

Krmilo te vrste je mlado ločje, posušeno in zmleto. Moka iz ločja je, kakor uči izkušnja, primerna krma za svinje. Č. kr. urad za ljudsko prehrano opozarja torej posestnike ločja na veliki gospodarski pomen, ki gre pravočasni in strokovni uporabi ločja za krmo v interesu splošnosti. Primeren čas za to je čas pred cvetjem, to je po košnji in pred žetvijo, ker ločje v tej dobi še ni polesenelo in je delo v močvirju (virtih) in vodi v toplejšem letnem času nasplošno manj težavnejše. Ločje naj se blizu korenine odreže in potem na zraku in solncu posuši. V sušenje položeni material se mora večkrat obrniti. Če medtem dežuje, se naj ob lepem vremenu voda strese z ločja in se nanovo začne sušenje. Listov se ne sme odstraniti, ampak se morajo tudi posušiti. Popolnoma posušeno ločje se potem zveže v debelosti moža in zloži. Paziti je, da se zlagajo samo popolnoma posušeni snopiči. Snopiči se morajo tako zložiti, da se odteka dež po snopičih navzdol in ne morda noter v snopiče. Snopiče je treba s takim slabim materialom po možnosti pokriti.

Po ukazu urada za ljudsko prehrano kupuje oddelek za nadomestilno krmo na Dunaju I, Trattnerhof 1, ki ločje nabira in uporablja, mlado, na zraku posušeno ločje, kakor izgotovljeno moko iz ločja, postavljeno na vse avstrijske železniške postaje. Tozadevne ponudbe je naravnost na imenovani urad nasloviti. Mlini za mletje ločja se na zahtevo v brezplačno uporabo posodijo. Po možnosti daje tudi delavske moči in vozila oddelek za nadomestilno krmo.

Plače poljedelskih delavcev.

Č. kr. deželna vlada razglša vsled nekaterih napačnih razlag, da vsled odredbe č. kr. deželnega predsednika z dne 5. aprila 1917 osebe, ki so dolžne obdelovati polje in opravljati žetvena dela od delodajalcev razen plače, določene z odredbo z dne 17. aprila 1917, dež. zak. št. 19, nimajo nobene pravice do hrane, stanovanja itd. Če torej daje morda delodajalec hrano, se to od določene plače odračuna.

Vojaška pisma.

(Radi pomanjkanja prostora zakasnelo.)

Jugovzhodno bojišče, 5./5. 1917.

Pomlad mila odklenila
nam veseli je svoj raj:
cvetje klije, radost sije,
zeleni že vrt in gaj!

Da, pomlad! Kdo zna bolj ceniti prijetnost vigradi, kakor mi vojaki, ki smo v večnem snegu, kadar se nam je približal spet krasni majnik. Dasiravno imamo še dosti snega, pa že tudi tukaj občutimo pomlad, ker se že oglašajo drobni ptički, čeravno redko; vse drugače je človeku, ko začuti te prijetnosti!

In doma krasni majnik! Naši dragi, kako lepo priložnost imate, da se vsak dan, vsak večer lahko udeležujete majnikove pobožnosti, kar mi tukaj na bojišču zelo pogrešamo; kako radi bi pač tudi mi bili navzoči in počastili majnikovo kraljico in ji potožili svoje križe in težave, pa žal, da nam ni mogoče.

Vedno smo v duhu pri Vas in se Vas spominjamo in domače cerkve; v duhu se udeležujemo majnikove pobožnosti ter molimo z Vami, da nam nebeška kraljica kmalu izprosi mir, katerega Vi doma in mi tukaj težko pričakujemo. Če nam je pa Bog tako usodil, da nam bode morda kateremu izmed nas treba umreti za dom in cesarja, tedaj se snidemo gori pri majnikovi kraljici in jo bomo častili združeni za vedno.

Nebroj pozdravov vsem bralcem in bralkam „Mira“. Pozdravljamo vsa dekleta iz Podjunske in Rožne doline. *Dragotin Sadjak, Jože Gabriel, Jože Kummer.*

28./5. 1917.

Slavno uredništvo! Blagovolite objaviti naše pozdrave iz bojne črte v vašem cenjenem listu! Zopet se oglašamo in pošiljamo srčne pozdrave z domačih planin vsem koroškim Slovincem in Slovenkam, posebno tistim dekletom, katere so se nas v zadnji številki „Mira“ spomnile s pozdravi. Krasen majnik imate, mesec Marijin! Kdaj bo tudi nam dano, prepevati mile majnikove pesmi v čast Marijino? Bog daj kmalu! Miha Sadjak, Simon Kumer, četovodji, Lojze Hrovat, Nace Korenjak, desetnika, Gusti Schuller, Pavle Kotnik, poddesetnika, Jaka Modrej, Lojze Sadjak, Marka Zmavcer, Valentin Ratz, Joško Hedenig, Anton Pöschl in Janez Prikeržnik.

Bojno polje 21./V. 1917.

Gospod urednik! Hvala Vam za v zadnji številki lista priobčen uvodnik. Prav zanimalo nas je zvedeti kaj več, kaj in kako se je kuhalo v naši Slov. ljud. stranki. Že davno temu se nam je zdelo, da ne more biti vse v najlepšem redu. V tem našem dozdevanju so nas najprej potrdili veliki inserati ob snovanju „Nirske banke“.

Rekli smo si: Saj vendar obstoji in vrlo deluje „Zadružna Zveza“, in ako gospodje snovatelji toliko premorejo, naj potem „Zadružne Zveze“ spravijo svoje svote v promet; to bi se pravzaprav tudi spodobilo, saj so vendar v vodstvu stranke, katere namen je tudi gospodarska povzdiga in samostojnost potom združništva.

Hvalo Vam izrekamo, g. urednik, da ste nas obvestili o knjigi dr. Krekove 50letnice. Koj smo jo naročili in jo tudi srečno dobili. Ne moremo Vam opisati veselje, ki ga imamo ž njo. Vese limo se tega spričevala možu, ki ga je gotovo vreden. Zato tudi hvala pisateljem doneskov.

V zadnjem „Slov. gospodarju“ smo čitali par izredno moških stavkov, namreč o zborovanju katoličanov v Curihu in o bližnjem zborovanju soc. demokratov v Stockholmu. Da, da! Kje je enotnost, odločnost in neustrašenost katoličanov in njihovega časopisja, ko gre za resnico in pravico, za zatiranje in izkoriščanje! Priznajmo! Soc. demokrati so drugačni mojstri! In vendar bi jih morali katoličani, ko bi bili res dosledni, v vseh ozirih nadkriljevati.

Menda so tam v Curihu tuhtali, kako bi se dosegel mir, ampak edini so bili menda samo v tem, da mir mora biti časten.

Tako so se torej razšli katoliški zastopniki, da bodo vsak v svoji državi delovali za tak mir. Ampak, da po človeško govorimo, spravljajo s tem Boga v stisko, v kakršni menda ni še bil. Katoličani vseh vojskujočih se držav smo mu vsi enako otroci. On pa, večna modrost, si zna tudi v tej stiski pomagati. Da bi se kateremu teh svojih otrok ne zameril, ko ga vsak zase prosi zmage in častnega miru, pusti, naj se pretepamo dalje, dokler kateri izmed nas onemore ter tako povzroči konec.

Tako vidite, g. urednik, skozi takšna očala gledamo mi ta vojni Babilon. Mnogi gledajo skozi vse drugačna očala, vsled česar prihajajo do zaključka z vsklikom: Po vojski dol z vero, dol s Cerkvijo! Mi pa ravno nasprotno namreč: Kvišku z vero in z versko doslednostjo! Prostost Cerkvi in vladne coklje raz njenih nog!

Bog nam daj še srečno se vrniti iz te babilonske sužnosti, potem bomo novo pesem peli.

Lahko si mislite, kako tukaj presojamo pisavo našega časopisja. Zavedamo se, da nismo samo zato katoličani, da bomo nadloge in težave, krivice in izkoriščanje radovoljno in potrpežljivo prenašali, temveč smo katoličani tudi zato, da k grehu in krivicam ne bomo molčali, naj jih že povzroča kdorkoli, magari mogočni bogovi — države.

Mnogo bi Vam še rad napisal, pa za zdaj naj bo zadosti. Po vojski strnemo svoje vrste in bili bodemo boj za ideje, katere bodo gotovo zmagale.

Tudi v imenu tovarišev belježim s pozdravom
Albin Špacapan.

Kaj poreče dežela?

Celovško občinstvo se nekaj dni sem razburja nad kupčijami celovškega mesta med vojsko.

Obč. svetnik Mayer je prebral v seji občinskega sveta interpelacijo, iz katere povzamemo sledeče:

Obč. svetnik Mayer je pregledoval bančne posle celovške mestne občine in na svoje začudenje našel, da sta mestna občina in občinski svetnik Wilhelm delala velike kupčije. Iz nekega računskega izvlečka je Mayer povzel, da je Wilhelm prodal mestu blaga za več kakor 400.000 K in sicer sam in direktno.

O teh kupčijah ni mogel dobiti nobene fakture, ker nobene ni. Tako postopanje je nezaslišano.

Po računskem izvlečku je Wilhelm prodajal jajca, surovo maslo, olje in svinjsko mast. Skrivnost je torej prišla na dan. Wilhelm je bil prodajalec strašno drage masti. V računskem izvlečku stoji: 4. januarja 1917: Faktura za mast 159.681 K 60 v; toda fakture nobene ni najti.

Vprašam torej g. župana: Kako je bilo mogoče take kupčije na tak — milo povedano — naiven način sklepati?

Občinski svetnik — torej zastopnik prebivalstva — se ni sramoval, sklepati z mestno občino kupčije, s katerimi je — rekel bi skoro — zaslužil ogromne svote.

G. Wilhelm je s slaboznanim g. Schapiera na Dunaju, židovske vere, zavoljo navijanja cen še pred kratkim v zaporu, napravil več kupčij, v katerih je trpelo celovško mesto. Wilhelm je oskrbovalni odsek pripravil do tega, da je Schapieri dal pooblastilo, s katerim naj zastopa celovško mesto v kupčiji z jajci in surovim maslom. Oskrbovalni odsek je dal to pooblastilo, ne da bi bil prej vprašal gospodarski odsek in občinski svet. Uspeh tega pooblastila je bil zelo ugoden, le za mesto Celovec in njegovo prebivalstvo ne. Schapiera je kupil surovo maslo, dodal svoj dobiček, prodal obč. svetniku Wilhelmu, ta je vračunal zopet svoj dobiček in razentega kot manipulacijsko pristojbino zopet več sto kron in prebivalstvo je bilo na mah za več ko 10.000 K oškodovano. Vprašam, je bilo to treba, ker hoče vendar centrala za surovo maslo prodajati le organizacijam in bi bilo od nje naravnost lahko dobiti surovo maslo? Gospod Fuchs se kot vodja urada za živila vozi večkrat na Dunaj in bi bil lahko direktno sklenil kupčijo s centralo za surovo maslo.

Pa tudi z drugim blagom je kupčeval Schapiera z Wilhelmom; tako je Wilhelm maja 1916 prodal mestni občini bučnega olja po 12 K 50 v za kilogram, skupaj za okroglo 80.000 K.

Preiskovalni sodnik dr. pl. Zigenner je dal Schapierove papirje preiskati in čudno, našli so v tej kupčiji dve fakturi, eno, namenjeno za javnost, z 12 K 50 v, drugo — gotovo ne za javnost namenjeno — le z 10 K 20 v za kilogram. S pisanjem fakture je torej Wilhelm napravil dobička 15.000 K.

Vsakdo ve, kako težko je dobiti prevozn list za uvoz jajc. Wilhelm je za mesto Celovec res dobil več takih prevoznih listov; res so ž njimi došla jajca, pa kakor mi je pripovedoval neki železniški uradnik, po večini na tvrdo Zehrer, v kateri je nastavljen g. Wilhelm, javnost pa je bila s tem prikrajšana.

Wilhelm je za mesto Celovec nakupil morskih rib po 140 K za 100 kilogramov od Kodanja in je razentega dobil dva odstotka provizije. Pri tej kupčiji, ker drage ribe niso šle v denar in jih je končno neki Kristianovič kupil po 130 K za 100 kilogramov, je razen stroškov mesto izgubilo 4000 K.

Najhujša je pa kupčija z mastjo; ta je še zavita v meglo. Dejstvo pa je, da je bilo iz te kupčije z mastjo mestni občini povrnjenih mahoma 30.000 K. S tem smo lahko zadovoljni.

Vprašam sedaj g. župana, kako si misli dolžnost povrnitve g. Wilhelmu mestni občini iz zgoraj navedenih kupčij, neglede na tistih 30.000 K. Vendar se ne misli darovati g. Wilhelmu 15.000 K iz kupčije z bučnim oljem in Wilhelmu in Schapieri 10.000 K iz kupčije s surovim maslom?

Iz te interpelacije je razvidno, kakšno gospodarstvo da je pri mestni občini celovški. Že po smrti župana Metnitza se je od neke strani zahtevalo, da naj vlada imenuje za občino ko-

VIII. c. kr. avstrijska razredna loterija.

Nad 16 milijonov kron dobitkov

in sicer:

1 à K 700.000.—	2 à K 60.000.—
1 à „ 300.000.—	2 à „ 50.000.—
1 à „ 200.000.—	3 à „ 40.000.—
2 à „ 100.000.—	3 à „ 30.000.—
1 à „ 80.000.—	2 à „ 25.000.—
1 à „ 70.000.—	11 à „ 20.000.—

ter mnogo dobitkov po K 15.000.—, 10.000.—, 5000.—, 2000.—, 1000.—, 800.— itd.

Vsaka druga srečka zadene.

Dobitki se izplačujejo takoj in brez vsakega odbitka.

Cena srečk za vsak razred:

K 40.—	za celo srečko
„ 20.—	za polovico srečke
„ 10.—	za četrtingo srečke
„ 5.—	za osminko srečke.

Žrebanje prvega razreda 12. in 14. junija 1917.

Srečke prodaja

Podružnica

Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Kolodvorska cesta št. 25.

pošilja se tudi po pošti in na bojišče.

☛ Za zunanja naročila zadostuje dopisnica. ☛

Ker je žrebanje že blizu in zaloga mala, naročite takoj.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Zavarovanje vojnega posojila

c. kr. avstrijskega vojaškega vdovskega in sirotinskega zaklada
na podlagi svoje pogodbe s

c. kr. priv. zavarovalno družbo na življenje
Avstrijski Phönix na Dunaju.

Podpisovanje VI. avstrijskega vojnega posojila se je začelo. Vdovski in sirotinski zaklad hoče tudi tokrat za vojno posojilo pojasnjevalno in agitatorično delovati in svojo moč postaviti v službo domovine. Da omogoči širšim slojem prebivalstva, udeležiti se vojnega posojila, se s tem opozarja na **zavarovanje vojnega posojila.**

Zavarovanje naj **vsakemu** omogoči, podpisati VI. vojno posojilo in zato — **po svoji volji** — **vplačevati tekom 15 do 20 let v manjših delnih zneskih.** Podpisano vojno posojilo se po preteku 15 ali 20 let izroči podpisovalcu samemu, **če pa prej umrje, pa takoj po smrti** neobremenjeno njegovi rodbini.

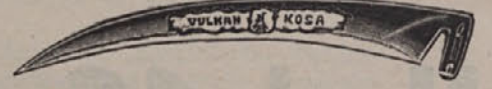
Zavarovanemu za vojno posojilo **ni treba dati nobenega naplačila, nobenega domika za neizpodbitnost ali kakega drugega domika in nobenih postranskih pristojbin ali kolkov, ampak se plača le prva premija za zavarovanje.**

Premija se plača lahko letno, polletno, četrletno ali mesečno. Z zneskom mesečnih 3 do 5 K se lahko podpiše 1000 K vojnega posojila. To zavarovanje vojnega posojila je **od prvega trenutka tudi za slučaj smrti v vojski popolnoma veljavno.**

Te ugodne prilike za **podpisovanje vojnega posojila** naj se vsak poslužijo, ki hoče izpolnovati svoje **dolžnosti do domovine, svoje prihranke na dolgo let dobro in varno naložiti in za svoje skrbeti.** Zavarovanje vojnega posojila velja od prvega dne zavarovanja. Pojasnila in prijave pri

Zavarovalnem oddelku c. kr. avstrijskega vojaškega vdovskega in sirotinskega zaklada, pri deželnem uradu v Celovcu, in pri okrajnih uradih v Šmohorju, Št. Vidu, Špitalu, Beljaku, Velikovcu in Volšpergu.

Priznana
najboljše
kose so

„Vulkan“ kose

katere ima edinole

Jernej Hafner trgovec z
železnino
Celovec, Paradeisergasse 3
poleg gostilne „Tiger“.

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevavec korenin „Ria-Balsam“ ne odstrani vaših kurjih ošes, bradvio in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z zajamčujočim pismom K 175, 3 lončki K 450, 6 lončkov K 750. — Na stotine zahvalnih in priznanih pism. — **Kemény, Kaschau (Kassa),** I., poštni predal 12/301 (Ogrsko).

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lase. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245. — Povzete 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grolsch, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Kupujem

čebelni vosek

in plačujem satovje po K 280, za očiščeni vosek K 11—, za zelo lepo blago tudi K 12— za 1 kg.
V. Irrasch, Treibach (Koroško).

Centrala za krmila.

Oddelek za nadomestilna krmila.

Ločje in moka iz ločja.

Centrala za krmila, oddelek za nadomestilna krmila (Futtermittel-Zentrale, Ersatzfutterabteilung), kupuje mlado, na zraku posušeno ločje, po K 16— za 100 kg v snopičih zvezano, kakor izgotovljeno moko iz ločja po K 32— za 100 kg netto, franko vagon avstrijske železniške postaje. Vreče za moko iz ločja se franko dopošljejo.

Za mletje ločja potrebni stroji se na željo od centrale za krmila, oddelek za nadomestilna krmila, brezplačno posodijo. Ponudbe se naj pošiljajo na podpisano mesto, kjer se tudi dobe vsa natančnejša pojasnila.

Centrala za krmila, oddelek za nadomestilna krmila
Dunaj, I., Trattnerhof št. 1.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 8.000.000.
Rezerve: K 1.000.000.

Prodaja srečke razredne
loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo,
Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.